

Reduceret afgiftslempelse for brændstof til landbrugs- maskiner

1. Beskrivelse af virkemidlet

Brændstof anvendt i landbrug, skovbrug og gartnerier er lempeligere afgiftsbelagt end brændstofforbruget i andre sektorer. Virkemidlet består i at forhøje afgifterne på brændstof i landbrug mv. for derved at reducere brugen af brændstoffer og reducere udledningen af CO₂¹.

2. Forudsætninger, omfang og effekter

Energiafgiften udgør i 2012 70,3 kr./GJ for dieselolie. Momsregistrerede virksomheder, der forbruger afgiftspligtige brændsler til jordbrug, gartneri og skovbrug mv., kan opnå godtgørelse for den fulde afgift nedsat med 1,8 pct. Det vil sige, at landbruget mv. skal betale 1,8 pct. af den fulde energiafgift, svarende til ca. 1,3 kr./GJ. Det er en betingelse for godtgørelsen, at brændslet er afgiftsmærket.

Der er ikke godtgørelse for CO₂-afgiften.

Den generelle afgiftsgodtgørelse for brændsler anvendt til procesformål er lavere. I 2012 skal der betales 13,1 pct. af den fulde energiafgift på 70,3 kr./GJ svarende til ca. 9,2 kr./GJ.

Ved at sammenholde brændselsafgiftssatserne for landbruget mv. med afgiftssatserne i øvrige erhverv for procesformål fremgår det, at landbruget mv. opnår en afgiftsrabat på ca. 7,9 kr./GJ af deres dieselforbrug, *jf. tabel 1*.

I beregningerne nedenfor forudsættes det, at afgiftsrabatten ift. de øvrige erhverv ophæves.

¹ Det bemærkes, at dette notat alene belyser virkemidlets budget- og samfundsøkonomiske omkostninger samt skyggeprisen ved indførelse af virkemidlet. Notatet og beregningerne er alene et første udkast, der skal danne baggrund for mere tilbundsående analyser, hvis det besluttet, at undersøge virkemidlet nærmere. Herunder skal en række konsekvenser belyses nærmere som fordelingseffekter, beskæftigelseseffekter, statens provenu og de erhvervs- og administrative konsekvenser ligesom eventuelle statsstøtteelementer og forholdet til EU-retten skal belyses.

Tabel 1. Afgiftssatser for brændsel til proces, 2012

Kr./GJ	Landbrug mv.	Øvrige erhverv
Energiafgift	1,3	9,2
CO2-afgift	11,1	11,1
I alt	12,4	20,3

I 2011 opgjorde Energistyrelsen det samlede dieselforbrug i landbruget mv. til 14.311.000 GJ, svarende til ca. 400 mio. l. dieselolie. Heraf blev der brugt ca. 1.600.000 GJ eller ca. 45 mio. liter dieselolie til formål, der ikke kan opnå godtgørelse. Efter reglerne kan der ikke opnås godtgørelse ved f.eks. entreprenørarbejder for landbrugsvirksomheder mv. Ved entreprenørarbejde forstås blandt andet dræning, snerydning, udgravning af gylletank mv. Det samlede dieselforbrug i landbruget mv. i 2011, hvor der kunne opnås godtgørelse, var således ca. 12.700.000 GJ.

Det forudsættes, at udviklingen i dieselforbruget i landbruget mv. fremadrettet svarer til udviklingen de seneste 10 år, hvor der har været en vækst på 0,04 pct. årligt.

Ved indførelse af fuld procesafgift på dieselolie til landbruget mv. forventes det, at landmændene mv. vil reducere deres dieselforbrug. Det antages dog, at adfærdsændringerne vil være beskedne, idet det stadig burde kunne betale sig at dyrke jorden. Adfærdsændringerne vil derfor primært bestå af brug af mere energieffektive maskiner, reduceret jordbearbejdning og et mindre fald i det dyrkede landbrugsareal. Samlet vurderes det, at adfærdsændringerne vil indebære en reduktion i dieselforbruget på 3,5 pct.², svarende til en reduktion af det samlede brændstofforbrug på ca. 450.000 GJ, *jf. tabel 2.*

Tabel 2. Afgift og forbrug før og efter afgiftsstigninger og adfærdsændringer, 2012-forbrug

	Før afgiftsstigning	Efter afgiftsstigning inkl. adfærd
Afgift, kr./GJ	12,4	20,3
Forbrug, GJ	12.775.000	12.325.000

3. Reduktion af drivhusgasser

En forhøjelse af brændstofafgifterne på ca. 8 kr./GJ fra ca. 12,4 kr./GJ til ca. 20,3 kr./GJ skønnes at reducere udledningen af drivhusgasser i 2020 med ca. 36.000 ton CO₂ i den ikke-kvotebelagte sektor, *jf. tabel 3.*

Tabel 3. Reduktion af drivhusgasser i 2020, 1.000 ton CO₂-ækvivalent

	Reduktion af metan	Reduktion lattergas	Reduktion metan og lattergas i alt	Øget kulstofbinding	Reduktion af CO ₂ uden for kvoteområdet	Reduktion af CO ₂ inden for kvoteområdet	Samlet reduktion drivhusgasser
Brændstofafgifter					36		36

4. Effekt på andre målsætninger

Ved et reduceret forbrug af dieselolie i landbruget mv. vil partikeludledningen også blive reduceret. Omregnet i nutidsværdi skønnes det, at reduktionen i

² Baseret på dialog med Johnny M. Andersen, Fødevareøkonomisk Institut, 21. december 2012.

partikeludledningen vil bidrage med ca. 1 mio. kr. i perioden 2013-2042 ved opgørelsen af den samfundsøkonomiske gevinst ved virkemidlet.

5. Budgetøkonomiske omkostninger

Med virkemidlet stiger omkostningerne i landbruget mv. til dieselolie fra 2.966 mio. kr. til 4.686 mio. kr. efter ændret adfærd (2012-priser, NPV 2013-2042), *jf. tabel 4*. Landbruget vil således blive belastet med 1.720 mio. kr. (2012-priser, NPV 2013-2042), hvilket vil mindske forbruget af andre varer.

Tabel 4. Forbrug, afgift og provenu før og efter afgiftsstigninger og adfærdsændringer			
kr./GJ	Før afgiftsstigning	Efter afgiftsstigning, før adfærd	Efter afgiftsstigning, efter adfærd
Forbrug, GJ, 2012	12.770.000	12.770.000	12.325.000
Afgift, kr./GJ	12,4	20,3	20,3
Omkostninger, mio. kr., 2012	158	259	250
Omkostninger, mio. kr., NPV	2.966	4.856	4.686

Dertil kommer et trekantstab på ca. 47 mio. kr. opgjort i nutidsværdi, som opstår, fordi landmændene mv. ændrer adfærd. Dette vil påvirke det samlede tab for landmændene mv.

De budgetøkonomiske omkostninger for staten og landbruget mv. fremgår af *tabel 5*.

Tabel 5. Budgetøkonomiske omkostninger		
Mio. kr.	Gevinst stat	Gevinst landbruget
I 2012	96	-98
Nutidsværdi	1.720	-1.767

Landmændenes omkostninger og derved statens provenu er opgjort i faktorpriser og korrigeres derfor i det følgende med nettoafgiftsfaktoren (NAF).

6. Velfærdsøkonomisk analyse

Virkingen af en afgiftsstigning på dieselolie anvendt i landbruget mv. er for samfundet summen af virkningerne for borgerne, den offentlige økonomi og de eksterne omkostninger. Virkningerne for den offentlige økonomi gennemgås særskilt nedenfor, hvorefter virkingen for samfundet under ét til sidst opgøres, og CO₂-skyggeprisen beregnes.

Afgiftsforhøjelsen for landbrugsdiesel vil give staten et umiddelbart merproveneru inkl. NAF på ca. 2.279 mio. kr. (2012-priser, NPV 2013-2042). Merprovenuet reduceres i kraft af et mindreproveneru fra landbrugets grundskylds- og indkomstskatter, idet landmændenes overskud falder som følge af afgiftsforhøjelsen. Disse skønnes i nutidsværdi at udgøre hhv. ca. 354 mio. kr. og ca. 776 mio. kr., *jf. tabel 6*.

Desuden får staten et mindreproveneru fra landbrugenes lavere forbrug af andre afgiftsbelagte varer på ca. 2.341 mio. kr. inkl. NAF. Ved et forudsat afgiftsindhold på 24,5 pct. ($1 - (1/NAF)$) udgør statens mindreproveneru heraf ca. 574 mio. kr. opgjort i nutidsværdi.

Tabel 6. Virkningen for den offentlige økonomi

Mio. kr.	I 2012	NPV
Statsligt provenu i alt	32	575
- heraf afgiftsforhøjelse	127	2.279
- heraf grundskyldskatter	-20	-354
- heraf indkomstskatter	-43	-776
- heraf tilbageløb (andre markeder)	-32	-574

En afgiftsforhøjelse på forbrug af dieselolie i landbruget mv. skønnes samlet at indbringe et merprovener efter tilbageløb og adfærd på 575 mio. kr. (2012-priser, NPV 2013-2042). Ved beregningen af CO₂-skyggeprisen er det forudsat, at merprovenuet anvendes til at nedsætte en skat med samme forvriddning.

Staten kan således nedsætte en tilsvarende skat med 762 mio. kr. (575 mio. kr. + 187 mio. kr.) opgjort i nutidsværdi (ved NAF på 32,5 pct.), idet der vil være et tilbageløb som følge af, at skatnedsættelsen øger forbrugsmulighederne. Det mindre skatteforvriddningstab hermed skønnes at udgøre 130 mio. kr. opgjort i nutidsværdi, *jf. tabel 7.*

Ved en forhøjelse af brændstofafgifterne anvendt til landbruget skønnes skyggeprisen med usikkerhed at udgøre 3.073 mio. kr. pr. ton CO₂ (2012-priser, NPV 2013-2042), *jf. tabel 7.*

Tabel 7. Samlet samfundsøkonomisk opgørelse

Mio. kr.	I 2012	NPV
Sideeffekter i alt	0,05	1
Mindre partikler	0,05	1
Forbrugeroverskud inkl. NAF	- 130	-2.341
Statsligt provenu i alt	32	575
- heraf afgiftsforhøjelse	127	2.279
- heraf grundskyldskatter	-20	-354
- heraf indkomstskatter	-43	-776
- heraf tilbageløb (andre markeder)	-32	-574
Finansieringsbehov pga. tilbageløb	10	187
Skatteforvriddningsgevinst	7	130
Samfundsøkonomisk gevinst i alt	-81	-1.450
CO ₂ -besparelse (ton)		470.000
Skyggepris pr. ton CO ₂		3.074
Skyggepris pr. ton CO ₂ , inkl. sideeffekter		3.073

Anm.: Den samfundsøkonomiske opgørelse er opgjort jf. beregningsmetoden til samfundsøkonomiske omkostninger ved virkemidler i klimaplanen. Der kan således være afvigelser mellem Skatteministeriets sædvanlige opgørelsesmetode og metoden anvendt i klimaplanen.

Skyggeprisen er opgjort inkl. sideeffekter i form af mindre partikelforurening. Sideeffekterne er opgjort til ca. 1 mio. kr. (2012-priser, NPV 2013-2042).

Skyggeprisen ekskl. sideeffekter skønnes at udgøre 3.074 mio. kr. pr. ton CO₂.

Det skal bemærkes, at skyggeprisen med stor sandsynlighed vil stige over tid, idet landbrugsmaskinerne forventes at blive mere energieffektive samtidig med, at andelen af VE-bændsel i dieselolien forventes at blive øget.